

TMMOB

ELEKTRİK MÜHENDİSLERİ ODASI

İZMİR ŞUBESİ HABER BÜLTENİ YIL : 3 SAYI : 35 NİSAN 1992

MÜHENDİSLİK VE ÖNEMİ

Zonguldak Kozlu'da meydana gelen grizu faciasında yüzlerce madenci yaşamını yitirdi. Erzincan'da meydana gelen depremde yine yüzlerce insanımız yaşamını yitirirken, binlerce bina oturulamaz duruma geldi.

Son günlerde yaşadığımız facialar önemli bir konuyu toplumun gündemine getirdi. Bu

konu insanlığın var oluşuyla ortaya çıkan, insanlığın yaşamının her anında hissedilen "mühendislik" tir.

Felaketin yarattığı can ve mal kayıplarının önlenmesi ya da en aza indirilmesi mühendislik hizmetlerine verilen önemle orantılıdır.

Mühendislik mesleği, gelişmiş ülkelerde hak ettiği yeri alırken, az gelişmiş ülkelerde bile çok önemsenirken, ülkemizde giderek etkisiz kılmaya, sahip oldukları yetkiler siyasal kaygılarla ellerinden alınmaya çalışılmaktadır.

Gerek kamu gerekse özel sektör, mühendislik hizmeti gerektiren yerlerde mühendis çalıştırmaktan kaçınmakta bu görevi mühendis dışındaki fen adamları ile yürütmek istemektedirler. Böylece gerçek anlamda istihdam sağlandığında yetersiz kalacak mühendis sayısı fazla gibi görülmekte birçok üyemiz mesleği dışında çalışmak zorunda kalmaktadır.

Bilime saygısı olmayan yöneticiler o toplumun insanlarına karşı suç işlemiş sayılırlar. Ülkemizde bu suçlar işlenmekte ancak cezasını insanlarımız çekmektedir.

Daha büyük felaketler olmadan bilim ve teknolojinin göz ardı edildiği mekanizmalar devreden çıkarılmalı, toplumun çıkarlarını gözeten, bilime ve mühendislik hizmetlerine saygılı bir yapı ve denetim mekanizmaları oluşturulmalıdır.

22 NİSAN DÜNYA GÜNÜ

İçinde yaşadığımız yüzyılın başında yaşanan sanayi devrimini ve bu hızlı sanayileşmenin sonuçları, üzerinde yaşadığımız dünyamıza 20. yy. 'in son çeyreğinde daha sonra yoğunlaşarak artan olumsuz yükler getirmiştir. Bunun sonucu insanlık, elden gitmekte olan dünyamızı korumak gereğini hissetmiştir.

Dünyamız çevre kirliliğinin olumsuzluklarıyla uğraşırken aynı zamanda silahlanma, sömürgecilik sorunları ve bunların beraberinde ulusların savaşlarını yaşamaktadır. Savaşların getirdiği büyük yıkımlar yeniden oluşturulması olanaksız doğa yıpranmaları, yangınlar, nükleer denemeler, vb. sonucu dünyamız artık var olma savaşında neredeyse yenik düşmüş durumdadır. Bu anlamda insanlık, kendi varoluş koşuluyla bire bir çakan dünyamızın var oluşuna daha sıkı sarılmak gereğini hissetmiştir. Bu anlayışın oluşturduğu kamuoyu ve insanların yoğun destekleri sonucu bu büyük sorun ABD'li bir gencin önderliğinde 22 Nisan 1970'de Dünya Günü olarak 141 ülkenin katılımıyla uluslararası düzeyde insanların gündemine getirilebilmiştir.

Ülkemizin insanları ve tüm ulusların insanları dünyamızın geleceği dolayısıyla kendilerinin ve gelecek kuşakların gelecekları açısından paylaştıkları dünya olanaklarını en sağlıklı, en verimli ve en dikkatli şekilde kullanmalıdırlar. Sonucunda sağlıklı yaşam ortamları yaratmak veya var olanı korumak bizlerin elindedir.

Tüm üyelerimizi, yakınlarını ve ulaşıldıkları tüm dostlarını dünya gününde doğaya çıkıp, dünyamızı ve sorunlarımızı hissetmeye çağırıyoruz. Biz dünya ile var olduk dünya ile var olacağız.

BU SAYIDA...

- Mühendislik ve Önemi
- 22 Nisan Dünya Günü
- Şubeden Haberler
- PTT'nin Dünü - Bugünü ve Özelleştirme
- Elektrik Tarifeleri Yönetmeliği Değişikliği
- Teknik Elemanlar TEK'i Mahkemeye Verdi
- Elektrğin Özelleştirilmesinde Bir Örnek: İngiltere
- Hukuk Dosyası
- Özel TV Paneli
- Şube Etkinlikleri

Şubeden Haberler...Şubeden Haberler...Şubeden Haberler...**❑ BÖLGESEL KOORDİNASYON**

İzmir Şubesi I. Bölgesel Koordinasyon Toplantısı 21 Mart 1992 tarihinde Antalya'da yapıldı. Genel Kurullar, SMM, Asansör ve EMO Teknik Hizmet Yönetmeliği, Temsilcilik yapılanması, çalışmalar hakkında bilgilenme ve önümüzdeki üç aylık çalışma planı ile öneriler gündemi ile toplanan Koordinasyona Merkez ve Şube yöneticilerinin dışında 9 birimimiz katıldı.

Toplantıda; EMO Teknik Hizmet Yönetmeliği'nin aynen benimsenmesinin yanısıra Antalya temsilciliğinin ek çalışması ile asansör yönetmeliğinin değerlendirilmesi kararlaştırıldı. Üye sayısı ve aktivitesi yönünden gelişmiş temsilciliklere ayrı statü uygulanması yönünde eğilim saptanan Temsilcilik yapılanmasının bu şekilde Tüzüğe girmesi gerektiği vurgulandı. 3 aylık çalışma planının yapıldığı gündemin ardından uygulama farklılıklarının giderilmesine yönelik öneriler değerlendirildi.

❑ TSE BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ ZİYARET EDİLDİ

Ülkemizde, standartların üretimi ve standart ürün imalatının denetimi görevini üstlenen TSE'nin İzmir Bölge Müdürlüğü ziyaret edildi. Asansör konusunun yaşanan olumsuzlukların görüşüldüğü toplantıda ilişkilerin artırılmasına yönelik öneriler değerlendirildi.

❑ GENERAL MOTORS GEZİLDİ

Torbalı'da kurulu bulunan General Motors Fabrikası'na 11 Mart 1992 tarihinde düzenlenen teknik geziye 35 üyemiz katıldı. Montaj teknolojisi ile üretim yapan fabrikanın yetkilileri üyelerimize çalışma sistemi hakkında bilgi verdi.

❑ SOMA'DA TOPRAKLAMA SEMİNERİ

11 Mart 1992 tarihinde Soma Termik Santral Eğitim Tesislerinde gerçekleştirilen seminer Elk. Y. Müh. Güngör GÜRSEL tarafından sunuldu. AG-YG tesislerine ait topraklama elemanları ve sistemleri hakkında bilgi verilen seminerin sonunda katılan üyelerimizin soruları yanıtlandı.

❑ İ.K.K. TOPLANTISI

26 Mart 1992 tarihinde toplanan İl Koordinasyon Kurulu gündemindeki Erzincan Depremi, Güneydoğu, TMMOB Yasa Taslağı, Sendikalaşma, İzmir Kazıklı

Yol Projesi, Vilayet Toplantısı ve Çevre Bakanı Brifingi, İşyeri Temsilcilikleri, Jeotermal konusu ve İ.K.K. Sekreterya'nın devri konularını görüştü.

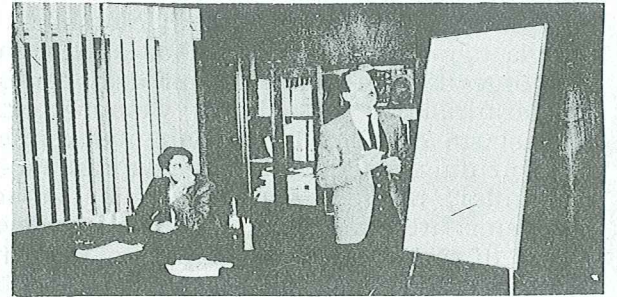
Gündemin son maddesi gereği yapılan görüşmeler sonucu İ.K.K. Sekreterya görevini 1 yıl süre ile Şubemize üstlendi.

❑ TEK'DEN DUYURU

TEK İzmir Elektrik Dağıtım Müessesesi Konak İlçe İşletme Müdürlüğü yazılı enerji müsaadesi olmaksızın branşman hazırlığı yapılmasının sorun yarattığını bildirdi. TEK yetkilileri, aksaklıklara ve maddi zararlara uğranmaması için, branşman kesitinin ve enerji verilecek noktanın belirlenmesi gerektiğini vurgulayarak konunun üyelerimize duyurularak yardımcı olunmasını istedi.

❑ BİLGİSAYAR SEMİNERİ YAPILDI

İşyerinde veya evinde kullanmak üzere bilgisayar edinmek isteyenlerin dikkat etmesi gereken esasların aktarıldığı seminer Ege Üniversitesi Bilgisayar Mühendisliği Bölümünden Doç.Dr. Turhan TUNALI tarafından sunuldu. Bilgisayarlarda fiyat farklılıklarının nedenleri ve ekipmanları hakkında detaylı bilgi verilen seminerde piyasa fiyatları da belirtildi.

❑ AG PROJE ONAYLARINDA DİKKAT EDİLECEK ESASLAR

TEK İzmir Elektrik Dağıtım Müessesesi Müşteriler Müdürlüğü, 23 Mart 1992 tarihinde yayınladığı iç genelge ile elektrik projelerinin onayında aşağıdaki hususlara dikkat edilmesi gerekliliğini tüm birimlere duyurdu. 1- Projeyi hazırlayan, tasdığını yapan Mühendis veya yetkili elektrikçilerinin kaşesi projeye basılacak.

a) Yetkili elektrikçilerin kaşesinde; Belge No'su Ehliyet No'su, Sınıfı, Adı-Soyadı, Adresi, Vergi No' su, Oda No'su istenecek.

b) Mühendislerin kaşesinde; Oda No'su, Diploma No'su, Adı-Soyadı, Adresi, Vergi No'su belirtilecek.

2) Kurumun herhangi bir şubesinde iş yapan mühendis veya yetkili elektrikçinin sicil bülteni eksiksiz olarak ve her yıl yenilenecek.

3) Proje üzerinde taşınmaza ait bilgiler, eksiksiz doldurulmuş olacak.

Şubeden Haberler...Şubeden Haberler...Şubeden Haberler...

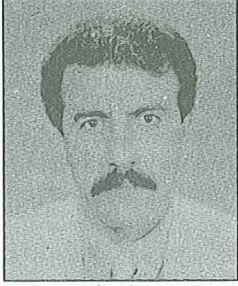
4) Proje yapan mühendis ve yetkili elektrikçiden Vergi Belgesi istenecek.

5) Proje, bir ön yazı ile tasdik için ilgili Şubeye başvuracak, tasdik esnasında TEK'e ait kısım da onaylanmıştır. Bu proje 3 yıl için geçerlidir. Tasdığı yapan yetkilinin kaşesi, tarih ve sayı numarasını belirten kaşeler basılıp, tasdik için imzalanacaktır.

6) 4. Madde istenilen vergi belgesi üzerinde proje yapan yetkilinin proje yaptığına dair kayıt bulunacak. Aksi takdirde projesi tasdik edilmeyecektir.

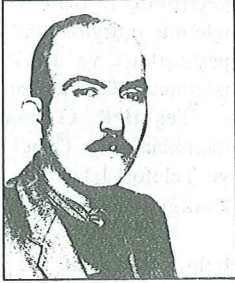
❑ **M.BÜLENT DAYIOĞLU ve METİN YAKAR'I YİTİRDİK**

4986 sicil numaralı üyemiz M.Bülent DAYIOĞLU'nu 02.02.1992 tarihinde, 10229 sicil numaralı üyemiz Metin YAKAR'ı ise 29.02.1992 tarihinde yitirdik.

1951 yılında Urfa'da doğan DAYIOĞLU, 1974 döneminde K.T.Ü. Elektrik Bölümü'nü bitirdikten sonra SSK yapı işlerinde 4 yıl çalıştı. 5 yıl İzmir'de serbest olarak çalışan DAYIOĞLU, ardından Antalya'ya yerleşerek çeşitli işlerde çalıştı. 27.12.1990'da beyin tümörü teşhisi konulan üyemiz tüm çabalara karşın kurtarılamadı ve 2 Şubat'ta yaşamını yitirdi.

25.03.1953 tarihinde Uşak'ta doğan YAKAR, 1981 yılında İ.D.M.M.A. Elektrik Fakültesi'nden mezun oldu. 1984 yılında TEK Uşak İl İşletme Müdürlüğü Banaz İlçe Şefliğinde göreve başlayan üyemiz, daha sonra Uşak İl İşletme Müdürlüğü'nde planlama etüd proje Baş Mühendisi olarak görev yaparken 29 Şubat tarihinde vefat etti. YAKAR, evli ve 2 çocuk babası idi.

❑ **TEMSİLCİLİKLER**

Şubemize bağlı Muğla Temsilciliğinde, Temsilci Yardımcılığına Hasan YILMAZ, Yatağan Termik Santrali İşyeri Temsilciliğine ise Mehmet ARSLAN atandılar.

Isparta Temsilciliğinde ise Temsilci Yardımcılığı görevini yürüten Ata TÖZÜN, TEK Isparta Elektrik Dağıtım Müessesesi İşyeri Temsilciliğine, boşalan Temsilci Yardımcılığı görevine ise Gürsel ŞENGÜN atandılar. Atanan üyelerimize görevlerinde başarılar diliyoruz.

❑ **BÜLTEN REKLAM BEDELLERİ**

Bölgemizde imalatı veya satışı yapılan ürünlerin tanıtımı amacıyla Şubemiz Haber Bültenine alınan ilan

bedelleri 35. sayımızdan itibaren şu şekilde belirlendi. Tam sayfa: 1.500.000.- TL., yarım sayfa: 750.000.- TL., çeyrek sayfa 375.000.- TL. Sürekli ilan taleplerinde ücret, Yönetim Kurulu'nca ayrı olarak değerlendirilmektedir.

❑ **RESMİ GAZETEDEN**

* 4 MART 1992-21161

Tebliğ: İller Bankası İhale Yönetmeliği'nde değişiklik yapılmasına dair Yönetmelik

* 5 MART 1992-21162

Tebliğ: Devlet Memurları Kanunu Genel Tebliği (Lojman tazminatları)

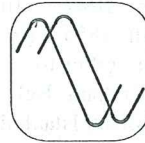
* 6 MART 1992-21163

Yönetmelik: Elektrik Tarifeleri Yönetmeliğinde değişiklik yapılmasına dair yönetmelik.

* 7 MART 1992-21164

Yönetmelik: Ölçü ve Ölçü Aletlerinden alınacak Muayene ve Denetleme Ücret Yönetmeliğinde değişiklik yapılması hakkında yönetmelik.

Tebliğ: 1/1/1992 tarihinden itibaren Müteahhitlik Kartelleri ve İş Bitirme Belgeleri için tesbit olunan kat sayılarla ilgili tebliğ.

MAR
ELEKTRİK SAN. VE TİC. A.Ş.

★ **Transformatör Merkezleri**

★ **Enerji İletim Hattı ve Şalt Tesisleri**

★ **Endüstriyel Kontrol Sistemleri**

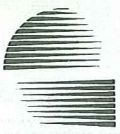
★ **Fabrika, Sanayi Sitesi, Toplu Konut Elektrifikasyonu**

MAR Elektrik,
Elektrikte Güvence

Şair Eşref Bul. Evren Apt. 81/4

35220 Alsancak - İZMİR

Tel: 9 (51) 63 48 98 Fax: 9 (51) 63 48 99

PTT'NİN DÜNÜ BUGÜNÜ VE ÖZELLEŞTİRME

Toplum halinde yaşamın bir sonucu olarak insanlar bir-berleriyle iletişim kurma gereksinimi duymuşlar ve ilk çağlardan beri gereksinimlerini çeşitli araç gereçlerle gidermeye çalışmışlardır.

Osmanlılar döneminde Posta Bakanlığı'nın 23 Ekim 1840 tarihinde kurulması ile, haberleşme hizmetleri ilk defa organize bir örgüt tarafından yürütülmeye başlamıştır.

Başlangıçta mektup, gazete gibi haberleşme araçlarının kabulü ile başlayan posta hizmeti kısa sürede para ve hafif eşya ile hizmet alanını genişletmiştir. İlk posta pulu 1863 yılında bastırılmış ve kullanılmıştır.

Yakın çağda sanayideki gelişmeye paralel olarak hızlı haberleşme gereksinimi artmış, bu gereksinim; 1837 yılında Amerikalı bilgin Samuel Morse tarafından ortaya atılan yöntemle oluşan "telgraf haberleşmesi" ile karşılanmıştır. Kısa ve uzun süreli elektrik akımı darbelerine karşılık gelen kodlanmış ve alfabenin kullanıldığı, alısta elektro mıknatıslı bir yazıcısı bulunan, tek iletkenli ve toprak dönlü bir devrenin yeterli olduğu bir buluş, 1845 yılından itibaren bütün dünyada hızla yayılmış ve 1866 yılında ilk kıtalararası telgraf haberleşmesi gerçekleştirilmiştir.

Ülkemizde ise ilk telgraf denemesi 1847 yılında gerçekleştirildi. İstanbul-Edirne telgraf hattı 1855 yılında, İstanbul-Ankara hattı 1860 yılında işletmeye açılmıştır.

Telefon haberleşmesi ise, telefonun Graham Bell tarafından bulunuşundan 5 yıl sonra 1881 yılında İstanbul'da kurulan ilk telefon hattı ile başlamıştır.

Yine ilk telefon santralı 1909 yılında yabancı bir şirkete verilen telefon tesisleri kurma imtiyazı ile İstanbul'da üç yerde telefon santralı işletmeye açılmıştır.

Osmanlılar döneminde gerek posta gerekse telefon işletmesinin imtiyazları yabancı devlet ya da şirketlere verildiğinden, devlet o zamanın değeri ile milyonlarca lira zarara uğramıştır.

O zamanın "Posta ve Telgraf Nezareti" telefon işlerinin doğrudan hükümet tarafından yürütülmesinden yana olmuş ve bağlı bulunduğu "Dahiliye Nezareti" (İçişleri Bakanlığı)ne bir konuda 20'ye yakın diğer ülkelerdeki uygulamaları da örnek göstererek telefon işletmesinin yerli ya da yabancı özel şirketlere verilmesinde ısrar etmiştir. Buna karşın İngiliz, Amerikan ve Fransız sermayedarlarından oluşan bir grup adına hareket eden "Harbert Lows Webbe", İstanbul ve çevresinin, bir Fransız şirketi de bütün ülkenin telefon işletme imtiyazını talep etmiş, bu taleplere 1909 yılına kadar olumsuz yanıt verilmiştir. Ancak bu tarihte "Posta Telgraf Nezareti" Genel Müdürlüğe dönüştürülmüş ve Maliye Bakanlığı'na bağlanmıştır. Bu değişiklikten sonra Harbert Lows Webbe önerisini Maliye Bakanlığı nezdinde yenilemiş ve zamanın nazırından 30 yıl süre ile telefon işletme imtiyazını 6 Nisan 1911 tarihinde elde etmiştir. Bu antlaşmada hükümete ait telefon şebekeleri imtiyaz dışı tutulmuştur.

30 yıl süre ile Harbert Low Webbe'ye verilen imtiyaz gereğince "Dersaadet Telefon Anonim Şirketi" adıyla bir

şirket kurulmuş, bu şirket; üç ana merkez ile genel şebekeye ait planların, onay tarihinden, itibaren bir buçuk yıl içinde gerçekleştirileceği, toplam gelirin %15'ini her üç ayda bir hükümet hissesi olarak ödeyeceği, imtiyazın ilk 10 senesinde yabancı personel çalıştırılabileceği, ancak bu süre içinde masrafları şirket tarafından karşılanmak üzere İngiltere ve Amerika'da eğiterek Türk personeli çalıştıracığı gibi birçok taahhütünü yerine getirmeden İstanbul telefon şebekesini 1935 yılı ortalarına kadar işletmiştir.

1. Dünya Savaşı süresince 14 Mart 1915-1 Nisan 1919 tarihleri arasında hükümet şirketin yönetimine el koymuş, bunun üzerine 55 kişiden oluşan yabancı teknik personel İstanbul'dan ayrılmış, bunların görevini 5 Türk mühendis üstlenmiştir.

Bu 5 mühendis ve yetistirdikleri 20'ye yakın teknisyen üstlendikleri telefon işletmesine pekçok sıkıntılara karşın yabancıardan daha verimli olmuş ve mevcut işletmesi dışında yeni şebeke yatırımları yapılmış ve şebeke genişletilmiştir. Elde edilen büyük başarıya rağmen telefon işletmesi 1 Nisan 1919 tarihinde tekrar sözü edilen şirkete devredilmiştir.

Cumhuriyet döneminde, devletin uğradığı büyük zararın önüne geçilmek amacıyla, 1 Eylül 1935 tarihinde şirketin bütün tesisatı ve mal varlığı hükümet tarafından satın alınarak İstanbul'un telefon işletmesi Devlet yönetimine geçirilmiştir. İzmir'de ise İzmir Belediyesi'ne verilen telefon işletme imtiyazı bir kuruluş tarafından Ericsoon firmasıyla paylaşılmış ve 1937 tarihinde imtiyaz kaldırılarak telefon işletmesi hükümet tarafından satın alınmıştır.

Teşkilat: Osmanlılar döneminde zaman zaman Bakanlıklar ya da Genel Müdürlük olarak yürütülen Posta Telgraf ve Telefon İşletmesi, Cumhuriyetin ilk yıllarında İçişleri Bakanlığı'na bağlı olarak görev yapmıştır.

1926-1931 yılları arasında Türkiye Cumhuriyeti 13 bölgeye ayrılmış ve bu bölgelerdeki haberleşme hizmetleri Genel Müdürlüğe bağlı birer Başmüdürlük tarafından yürütülmüştür.

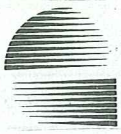
1933 yılında Genel Müdürlük, İçişleri Bakanlığı'ndan alınarak Bayındırlık Bakanlığı'na bağlanmış ve 13 Başmüdürlükle birlikte 1937 yılına kadar organizasyonda bir değişiklik yapılmamıştır.

1937 yılında en önemli değişiklik Taşra Teşkilatında yapılmış, Başmüdürlükler lağvedilerek Vilayet Müdürlükleri, 1938 yılında ise Telefon Başmüdürlüğü kurulmuştur.

1923 yılında 668 olan toplam PTT işyeri sayısı 1938 yılında 1031'e günümüzde ise acentelerle birlikte 41.892'ye ulaşmıştır.

Personel Durumu : Cumhuriyetin ilk yılında PTT'nin toplam personel kadrosu 5760 olup, 1926'da bu sayı 6252'ye çıkmıştır. 1926 yılındaki sayının 759'u merkez 5251'i ise taşra teşkilatında görev yaptığı görülmektedir.

1927 yılında maaşlı memur sistemi yanında ilk kez ücretli memur sınıfında personel çalıştırılmaya başlanmış ve bu personel Telsiz Telgraf hizmetinde görevlendirilmiştir.

1938 yılında 7054 olan toplam personel sayısı, günümüzde 111.000'in üzerindedir.

Hızlı Değişim : 1980 yılına kadar durağan bir hizmet politikası izleyen PTT, bu yıldan itibaren büyük bir atılıma girmiş, doğru proje ve yatırımlarla özellikle telekomünikasyonda gerçek anlamda çağı yakalamıştır. Sayısal santrallerin kurulması ve sayısal linklerin oluşturulmasıyla yüksek kalitede haberleşme hizmeti yaygınlaştırılmış, 3800'ün üzerinde köye otomatik telefon hizmeti götürülmüş, uluslararası ve şehirlerarası telefon görüşmelerine açık yer sayısı 2.500'ü geçmiş ve otomatik telefonlu kırsal yerleşim yeri sayısı 35.000'e yaklaşmıştır.

Hizmet verilen telefon santrallerinde, hızlı abone bağlamak ve atıl kapasite yaratmak için telefon dağıtım şebekesi tesislerine hız verilmiş, böylelikle 650'yi aşkın yerleşim biriminde beklemesiz diğer yerleşim yerlerinde ise ortalama 1 yıl bekleme ile telefon verilir duruma gelinmiştir.

7,5 milyonu geçen santral kapasitesi ve 1,5 milyonu aşan kanal sayısı ile önemli bir büyüklüğe ulaşan telekomünikasyon sistemimiz, bu yapısı ile Avrupa'da 7., dünyada 14. sıraya çıkmış olup, sayısal hat kapasitesinin toplam kapasiteye oranında Avrupa'da ikinci konumdadır. Yani şebekesinin %86'sı sayısal teknoloji ile kurulmuştur.

Bunda, telekomünikasyon alanında doğru politikalar izlemenin yanısıra, ülkemizin 1980 yılına kadar bu alanda alt yapısını tamamlayamamış olmasının etkisi de bulunmaktadır. Almanya bugün hâlâ sayısal santral kurmak yerine elindeki kurulu bulunan analog santral kapasitesini hizmete vermektedir. Türkiye ise gereksinimini yeni kurduğu sayısal teknoloji ile karşılamaktadır.

PTT'deki gelişim, ülkemizin uluslararası haberleşme sistemlerinin büyümesi ve yeni sistemlerin kurulmasına da neden olmuş, bu çerçevede Avrupa ve Kuzey Amerika iletişimi sağlayan EMOS-1 projesi tamamlanmış, 1989 yılında hizmete verilen INMARSAT uydu sistemi ile çalışan uydu yer istasyonlarının kurulması, haberleşme alanında dünyanın sayılı ülkeleri arasında yer alınmasını sağlamıştır.

Gelecek yıllarda EUTELSAT uydularından kiralanan kanallardan gerek kapasite, gerekse ekonomi açısından modern haberleşme gereksinimini karşılayamayacağı saptandığından,

ülkemiz haberleşmesinde yeni bir çağı başlatacak olan ve 1993 yılında hizmete verilmesi öngörülen ulusal uydu sistemi için çalışmalar sonuçlandırılmıştır.

TÜRKSAT adı verilen bu projenin hayata geçirilmesiyle, bölgesel TV hizmetleri, uydu üzerinde doğrudan TV yayını, telekomünikasyon merkezleri arasında alternatif transmisyon ortamı, radyo programlarının uydu üzerinde dağılımı, hareket izleme şebekesi, ulusal savunma hizmetleri, diplomatik şebeke, uzaktan kontrol şebekesi hizmetleri ve yanısıra üniversite, banka, havayolları, satış merkezleri ve gazetelere özel hizmetler vermek mümkün olacaktır.

Modern teknolojinin en etkili haberleşme aracı olarak kabul edilen radyo ve televizyonun, çağın gerektirdiği yeniliklerle bütün yurttan izlenebilmesi için yapılan çalışmalar sonucunda, mevcut radyo ve TV istasyon ve şebekelerine ek olarak;

- 600 KW gücündeki uzun dalga Van Radyosu'nun hizmete verilmesi sağlanmıştır.

- 1200 KW gücündeki İstanbul (Çatalca) radyo verici istasyonu hizmete verilmiştir.

- Türkiye'nin Sesi Radyosu'nun yayım gücünün 1750 KW'dan 4250 KW'a çıkarılması çalışmaları hızlandırılmıştır.

- Turistik yörelere yönelik Antalya, İzmir, Nevşehir, Denizli, Kuşadası FM radyo verici istasyonları hizmete verilmiştir.

- TV program sayısının 6'ya çıkarılması gerekli altyapı ile sağlanmıştır.

- TV-1 şebekesinin ana verici istasyon sayısı 36 olup, yardımcı aktarıcı ve verici sayısı ise 1000'i geçmiştir.

- TV-2 için ana verici 36'ya, aktarıcı sayısı 800'e ulaşmıştır.

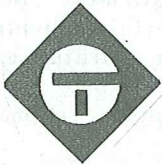
- TV-3 için ana verici sayısı 32'ye, yardımcı verici sayısı 26'ya çıkarılmıştır.

- TV-4 şebekesi kurulmuş ve İstanbul, Ankara, İzmir ve Cizre ve Adana'da 20 KW gücündeki ana vericiler yayına başlatılmış, yaygınlaştıran çalışmaları hızla sürdürül-mektedir.

- TV INT için iki ana verici kurulmuştur ve yayınları yurtdışına yönelik sürdürülmektedir.

- TV-1 de %95, TV-2'de %82, TV-3'de %73, TV-4'de %40, TV-INT de %20 izleme oranlarına ulaşılmıştır.

devamı 6. sayfada

EGE TELEKOM
TELEKOMÜNİKASYON SAN. VE TİC. LTD. ŞTİ.

Gaziosmanpaşa Bulvarı Süreyya Reyent İşhanı

No. 30/506 İZMİR

Tel: 14 40 11 - 14 77 53

Fax: 14 77 53

● Tüm kuruluşlara ÇAĞDAŞ İLETİŞİM SİSTEMLERİ

● Sayısal telefon santralleri

● Elektronik şifreli sistemleri ve telefonları

● Taahhüt - Satış Montaj - Servis

PTT'NİN DÜNÜ BUGÜNÜ VE ÖZELLEŞTİRME

5. sayfadan devam

ÖZELLEŞTİRME ÇALIŞMALARI VE PTT

PTT haberleşmenin her alanında yaptığı yatırımlarla çağı yakalamış ve izlemeyi sürdürmektedir. Bunu sürdürebilmesinin en önemli yolu, verimli yatırımlar yapmak, bu yatırımlardan kısa sürede kâr etmek ve bu kârları yine verimli yatırımlara yönlendirmektir.

Özelleştirme düşüncesi ise, kuruluşların işletme ve altyapı bozuklukları nedeniyle sürekli zarar etmeleri yeni yatırımlar yapamamaları ve sürekli devlete yük olmaları sonucunda ortaya çıkmıştır.

Telekomünikasyon kuruluşlarında özelleştirme düşüncesinin ilk uygulandığı ülke Amerika Birleşik Devletleri'dir.

Burada;

- Devlet telekomünikasyon hizmetleri ile ilgili yönetmelikleri hazırlayarak uygulamasını denetlemektedir.

- Özel sektör haberleşme hizmetleri devlet denetiminde olmak üzere bu hizmetleri üretmekte ve işletmektedir.

Yani, devlet her türlü işletmecilik konularından uzak durmakta, ancak işletme ve uygulamalarla ilgili yönetmelikler çerçevesinde denetleme işlevini sürdürmektedir.

1881 yılında kurulan AT&T şirketi, ABD telekomünikasyon piyasasının %95'ini elinde tutan, çok kâr eden ve doğru yatırımlar yapan bir kuruluş durumundayken, bazı kuruluşların, "daha iyi hizmet üretebileceği" savlarıyla mahkemeye başvurmaları sonucu AT&T'nin bu sektördeki tekeline son verilmesine karar verilmiştir.

Bu karara varılmasının üç ana nedeni bulunmaktadır:

1- AT&T'nin devlet tarafından denetlenmesini olanaksızlaştıracak kadar büyümesi.

2- Yeni teknolojileri uygulamada geç kalmaya başlaması,

3- Haberleşme piyasasının sadece %5'ini elinde tutan ve kendisiyle rekabet etmeye çalışan diğer haberleşme şirketlerine karşı katı davranması,

Bu kararlar, AT&T küçültülecek ve bu sektördeki diğer şirketler de çalışabileceklerdir.

Mahkeme kararı öncesinde AT&T çalışma alanları şunlardır:

- Bölgesel Telefon Hizmetleri
- Uzak Mesafe Haberleşme Hizmetleri
- Araştırma/Geliştirme
- Haberleşme sistem ve cihazlarının üretimi.

Amerika Birleşik Devletleri'ndeki özelleştirme hareketi, AT&T'nin elinde a şıkında belirtilen hizmetin alınmasıyla sınırlandırılmıştır.

Sonuçta, haberleşme hizmetinde görülen kalite düşüklüğü giderildi, haksız rekabet ortadan kalktı.

- Ancak, çoğunlukta olan ve telefon kullanma yüzdeleri çok düşük olan ev telefonu sahipleri, görüşme ücretlerinin artması sonucu büyük zarar gördüler.

- Özelleştirmeden sonra oluşan rekabet ortamında, sektörde çalışan pek çok kişi işten çıkarıldı ve sektörel bazda işsizlik arttı.

- Özelleştirmenin başlamasıyla, sektörde kullanılan pek çok cihazın ithalatının artması, bu cihazların ABD içinde üretimini tamamen durdurdu. ABD telekomünikasyon endüstrisi özelleştirme sonrası dış ticaret açığı vermeye başladı.

Özelleştirme ile birlikte bazı olumlu gelişmeler de yaşandı.

- Uzak mesafe haberleşme ücretleri düştü.

- 800, 900 serisi gibi servisler hızla yayıldı.

- Rekabet ortamı içinde çalışanların verimliliği arttı, haberleşme yükseldi.

İngiltere'de haberleşme sektöründe tekel durumundaki British Telecom'a karşılık 1982 yılında Mercury firmasına da haberleşme sistemlerini kurma ve işletme lisansı verilmişti. Ancak Mercury firması 10 yıl içinde haberleşme piyasasının sadece %5'ini ele geçirebilmiştir. Bu nedenle İngiltere'de bu sektörde gerçek rekabet ortamına ulaşılmamıştır. Yeni bir operasyonla BT'nin bölünmesi gündemde yer almaktadır.

Portekiz'de ise haberleşme hizmetleri üç ayrı devlet kuruluşu tarafından yürütülmektedir. Bu üç haberleşme kuruluşu arasındaki gelir dengesizliğini önlemek ve kuruluşların %49'luk bölümünü özel yatırımcılara satmak ve geri kalanını devlet mülkiyetinde tutmak yönünde çalışmalar sürdürülmektedir.

Ayrıca ülke dışından gelebilecek yatırımcılara bu kuruluşlara hisseder olmaları yönünde yardımcı olunması, ancak bu oranın %10'u geçmemesi hedeflenmektedir.

Diğer Avrupa ülkelerinde ise mevcut statülerin korunması ya da sadece yeni haberleşme hizmetlerinin özelleştirilmesi tercih edilmektedir.

Türkiye'de ise zarar eden ve devlete sürekli yük olan KİT'lerin özelleştirilmesi yönünde çalışmalar yürütülürken, bu aşamada PTT'den pek söz edilmemektedir. Çünkü iyi kâr eden sayılı KİT'lerden birisi olan ve sürekli sağlıklı olarak gelişen PTT devlet için bir başağrısı değil, neredeyse diğer kamu kuruluşlarının açıklarını kapatmada bir can yeleği gibidir.

Bu konuyla PTT özelleştirme kapsamına alınacak en son kamu kuruluşu olmalıdır.

Ayrıca, bu sektörde özelleştirme deneyimi yaşayan ülkeler bile, bu alandaki denetimleri elde tutmaya çalışırken; devletimizin sosyal ve kültürel yapısı, haberleşmelerin gizliliği ve güvenliği Türkiye'de PTT'nin özelleştirilmesi çalışmalarında önemli ve geciktirici bir faktör olarak ortaya çıkmaktadır.

Gerçekte, yaptığı yatırımlarla çağı yakalayan PTT'nin çağı izlemeyi sürdürebilmesi ve verimliliğini arttırabilmesi için özelleştirmeye değil, komünikasyon ve posta hizmetlerinin birbirinden ayrılarak farklı kuruluşlarla yürütülmesine gereksinimi bulunmaktadır.

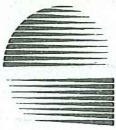
Sonuç olarak; bir sektörde özelleştirme çalışmaları yapılırken,

- Sektörün özelleştirme operasyonuna hazır olmasına,

- Güvenlik ve ülke çıkarları açısından bazı işlevlerin Devlet tekelinde tutulmasına,

- Ülkenin o sektördeki sanayi kollarını korunmasına dikkat edilmelidir.

Dileğimiz, PTT'nin özelleştirilmesinde diğer KİT'lerde olduğu gibi ne olursa olsun mantığı ile hareket edilmemesidir.

ELEKTRİK TARİFELERİ YÖNETMELİĞİ DEĞİŞİKLİĞİ

3/10/1990 Tarih ve 20654 Sayılı Resmi Gazete'de Yayımlanan Elektrik Tarifeleri Yönetmeliği'nde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik

Madde 1- Yönetmeliğin 19. maddesinin (C) bendinin (b) alt bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"b) 6'nci maddeye göre hesaplanmış olan tesise, istirak bedelinin makbuz karşılığı peşin ödenmesi esastır. Ancak - abonelerin TEK veya şirkete yazılı başvurusu halinde kanuni faiz ve masraflarıyla birlikte 8(sekiz) de biri peşin ödenmek kaydıyla, geri kalan miktar takip eden aybaşından itibaren aylık taksitler halinde 7 (yedi) eşit taksitle tahsil edilir."

Madde 2: Yönetmeliğin 22 nci maddesinin (A) ve (B) bentleri aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"A- TEK veya şirketten elektrik enerjisi satın almak üzere sözleşme yapacak abonelerden bağlantı güçleri ve 61'nci madde hükümlerine göre abone grupları itibarıyla belirlenen bedeller üzerinden güvence parasının makbuz karşılığı bir defada peşin ödenmesi esastır. Ancak, abonelerin TEK veya şirkete yazılı başvurusu halinde, kanuni faiz ve masraflarıyla birlikte, 8 (sekiz) de biri peşin ödenmek kaydıyla, geri kalan miktar takip eden aybaşından itibaren aylık taksitler halinde 7 (yedi) eşit taksitle tahsil edilir.

Yeni abonelerin, abone olmasından itibaren 6 (altı) aylık fatura tutarı ortalamasının mevcut güvence parasından fazla olması halinde, aradaki fark güvence parasını bir defaya mahsus olmak üzere makbuz karşılığı peşin ödemek esastır. An-

cak, abonelerin TEK veya şirkete yazılı başvurusu halinde, kanuni faiz ve masraflarıyla birlikte, 8 (sekiz) de biri peşin ödenmek kaydıyla, geri kalan miktar takip eden aybaşından itibaren aylık taksitler halinde 7 (yedi) ay içinde 7 (yedi) eşit taksitle tahsil edilir.

Verilen süreler içinde güvence parasını ödenmeyen aboneler hakkında Yönetmeliğin Usulsüz Elektrik Kullanımına ait hükümleri uygulanır.

B- TEK veya şirketçe tahsil edilen güvence parası, abone sözleşmesinin feshi (iptali) durumunda, yıllık kanuni faiz oranları dikkate alınarak güncelleştirilir ve abonenin TEK veya şirket ile olan bütün hesaplarının tasfiyesinden sonra bakiyesi ilgiliye geri verilir. Ancak, aboneye geri ödeme süresi 1 (bir) yılı aşmaz.

Madde 3: Yönetmeliğin 22'nci maddesinin (D) ve (E) bentleri iptal edilmiştir.

Madde 4- Yönetmeliğin 91'inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Madde 91- Müstakil trafodan beslenen abonelerde ölçme A. G. tarafından (0,4 kV) yapıyorsa faturalama dönemindeki aktif ve reaktif enerji tarifeleri %3 zamlı uygulanır.

Geçici Madde 1- Bu yönetmeliğin yürürlüğe girmesinden önce sözleşme yapmış abonelerle ilgili fark güvence parasının tahsili Bakanlıkça belirtilecek esaslara göre yapılacaktır.

Madde 5- Bu yönetmelik yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Madde 4- Bu yönetmelik hükümlerini Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı yürütür.

FAALİYET KONULARIMIZ

ELEKTRİK ELEKTRONİK
SANAYİ ve TİCARET LİMİTED ŞİRKETİ

- Yangın ihbar ve otomatik söndürme sistemleri
- Güvenlik sistemleri
- Çevre güvenlik sistemleri
- Kartlı giriş ve zaman kontrol sistemleri
- Kapalı devre televizyon sistemleri
- Görüntülü - görüntüsüz kapı telefonları
- Seslendirme sistemleri
- Güvenlik aydınlatma
- Acil çıkış armatürleri
- Bina kontrol ve otomasyon sistemleri
- Uydu yayın ve dağıtım sistemleri
- Kesintisiz güç kaynakları
- Otomatik açılan kapı sistemleri
- Zayıf akım
- Alçak gerilim

**PROJE, MÜHENDİSLİK, DANIŞMANLIK, PAZARLAMA,
MALZEME, SERVİS, BAKIM ve TAAHHÜT İŞLERİ**

TEKNİK ELEMANLAR TEK'İ MAHKEMEYE VERDİ

TEK'te gerek sözleşmeli gerekse 657 sayılı yasaya tabi olarak çalışan teknik elemanlar TEK'İ mahkemeye verdi. Sözleşmeli personel uygulaması ile memurlar arasında ortaya çıkan çarpık istihdam biçimi, 1991 Temmuz'unda ANAP Hükümeti'nin aldığı kararlarla tam bir keşmekeşin içine sokulmuştur. Gerçekten de KİT'lerde çalışan sözleşmeli personelin ücretlerine 1.7.1991'den geçerli olmak üzere Yüksek Planlama Kurulunun 30.7.1991 gün ve 91/1-82 sayılı kararında, devlet memurunun 1991 yılının ikinci yarısında alabileceği net aylığın yüzde 25 fazlasını aşmamak kaydıyla, ilgili KİT yönetim kurulları yetkili kılınmıştır. Buna paralel olarak TEK Yönetim Kurulu da 11.9.1991 gün ve 41/571 sayılı kararda 6.750.000.- TL tavan ücreti aşmayacak şekilde, devlet memuru aylığının yüzde 25 fazlası kadar zam yapılmasını uygun görmüştü.

Buna rağmen, TEK'te 1991 Temmuz zammında, teknik elemanlara daha az ücret verebilmek amacıyla çaba harcanmış ve aşağıda belirteceğimiz yanlış uygulamalar ortaya çıkmıştır.

1- TEK Yönetim Kurulu kararı gereğince teknik elemanların sözleşme ücretlerinin önce memur emsalleri ücretine çıkartılarak bunun üzerine % 25 zam verilmesi gerekmekte idi. Ancak TEK Personel Dairesi Başkanlığı'nın Genel Müdürlüğe yazdığı son derece ilginç bir yazı ile teknik personelin sözleşme ücretinin memur emsallerinin seviyesinde bırakılması istenmiş ve Genel Müdür Sayın Birkan Erdal'ın oluru alınmıştır.

Anılan yazıda ilginç bir bölüm dikkati çekmektedir. Söz konusu bölüm şöyledir:

"II sayılı cetvele tabi sözleşmeli personelimizin 1991 yılı 2. dönem sözleşmeli ücretlerin tespitine dair 11.9.1991 tarih, 41-571 sayılı Yönetim Kurulu kararı ile 657 sayılı Kanuna göre ödenecek ücretin seviyesine getirilmesi için yapılacak çalışmaların onaylanması hususunda makamlarımıza yetki verilmiş bulunmaktadır. Bu kararda ayrıca personelin 657 sayılı Kanuna göre alabilecekleri aylık toplamı 1.25 katını geçmemek üzere ücret tespiti hususu da yer almıştır. Ancak yapılan hesaplamalarda 657 sayılı Kanuna tabi ücretin 1,25 fazlasına göre bulunacak sözleşme ücreti ilgili personelin amirinin, hem de fazla kademe üstündeki amirinin sözleşmesi ücretini aşması nedeniyle (Örneğin Tesis Bölümündeki bir Başmühendisin yeni durumuna göre 6 milyon üzerinden tespit edilecek sözleşme ücretinin 1,25 fazlası amirleri olan Grup Müdürü ve Daire Başkanı geçeceği gibi Genel Müdür Yardımcısına yaklaşmaktadır. Ortalama zam nispeti olan % 26,63'de biri Müdürünü geçmektedir.) Bu konunun personelin kadro aylığını karşılayacak bir sözleşme ücreti tespiti suretiyle çözümlenmesinin daha uygun olacağı düşünülmektedir.

Belirtilen gerekçelere dayanılarak çalıştıkları bölümlere ve görev ünvanlarına göre ekli listeleri çıkarılan personelin sözleşme ücretlerine Yönetim Kurulumuzun bu konudaki kararına göre istisnai olarak %17'nin üstünde isimleri hazırlarında belirtilen oranlar dahilinde 1.7.1991'den geçerli olarak zam yapılması suretiyle sözleşme ücretlerinin 657 sayılı kanuna göre alabilecekleri ücretlerin seviyelerinde (En son sütunda gösterilen miktarda) tespitini onaylarınıza sunarım."

Böylece teknik bir kurumda, lokomotif rolü olan teknik elemanların çalıştıkları kurumu dava etmek zorunda bırakılacağı bir tablo ortaya çıkmıştır.

Böylece Yüksek Planlama Kurulu ve TEK Yönetim Kurulu kararları uygulanmamış olmaktadır.

2- Tesiste çalışan sözleşmeli teknik elemanlar kontrol-lukta çalışan 657 sayılı yasaya göre çalışan teknik elemanın emsal maaşı gözönüne alarak hesaplama yoluna gidilerek, bu elemanların maaşların da net 600.000.- TL'ye varan düşüşler olmuştur.

3- 15 Ocak 1992 tarihinden itibaren de enerji nakil hatları ve transformatör istasyonları inşaatında çalışan teknik elemanlar, kadro ve görevlerinde bir değişiklik olmamasına karşın tesis yerine kontrolluktan yan ödeme ve özel hizmet tazminatları ödenmeye başlanmıştır. Ayrıca 90 gün arazide çalışma koşulu getirilmiştir. Bu yüzden bir mühendisin aylık net kaybı 800.000.- TL'yi bulmaktadır.

Her üç konuda Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Sayın Ersin Faralyalı'ya Şube Başkanımız Nihat Özgül tarafından aktarılmış, Sayın Bakan da ilgileneceğini söylemiştir.

Ne yazık ki, bugüne kadar sorun çözümlenememiştir. Bu konulara ilişkin olarak yapılan yazılı başvuruların TEK Genel Müdürlüğü'nce olumsuz yanıtlanması üzerine 100'e yakın teknik eleman ilgili mahkemelerde dava açmışlardır. Tesiste çalışan teknik elemanlar da 90 gün arazide çalışma koşulunun aranmaması gerektiği konusunda emsal dava, Şube Başkanımız Nihat Özgül tarafından açılmıştır.

TEK Personel Daire Başkanlığı, Başmühendislerin maaşı müdürlerin maaşını geçiyor diye endişe ederken 2 Şubat 1992 tarihli Milliyet Gazetesi'nde TEK Genel Müdürü Sayın Birkan Erdal, "Bugün bir işçinin yıllık maliyetinin 85 milyon, bir yüksek mühendisin yıllık maliyetinin 54 milyon" olduğunu açıklıyordu. Yani işçinin ücretleri yanında mühendislerin maaşlarının geri kalması bir sorun yaratmıyor, fakat mühendis maaşları müdür maaşını aşınca sorun yaratıyor! İlginç olan çifte standart uygulamasıdır. Oysa sorunun çözümü; işçisinden müdürüne kadar tüm çalışanlara hakları olan ücretin verilmesidir.

ELEKTRİĞİN ÖZELLEŞTİRİLMESİNDE BİR ÖRNEK: İNGİLTERE

Odamız, ülkemizde uygulanmaya çalışılan elektriğin özelleştirilmesinin daha iyi değerlendirilmesi amacıyla gelişmiş ülkelerdeki benzer hizmetlerin nasıl yürütüldüğünü öğrenmek ve siz üyelerimizi bilgilendirmek istemektedir. Bu amaçla İngiltere örneğini sizlere sunuyoruz;

Dünyada özelleştirmenin en yaygın uygulandığı ülke olan İngiltere'de elektrik özelleştirilirken belli esaslar çerçevesinde hareket edilmiştir. Serbest piyasa ekonomisinin temel unsuru rekabetin oluşturulması özelleştirme için belli koşul olarak ele alınmıştır. Bu yüzden İngiltere'de bu koşula uygun olan yerlerde rekabet unsurunun teşvik edilmesi, rekabetin sınırlı veya henüz gelişmemiş olduğu alanlarda ise fiyatların düzenleyici yönde ele alınması düşünülmüştür.

Bu anlayışla; elektriğin üretim, iletim, dağıtım ve satışı olmak üzere dört bölümden oluşan yeni yapının olduğu elektrik sistemine ilave şebekeler yapmanın hiçbir ekonomik yararı olmayacağı sonucuna varılmıştır. Ancak aynı iletim ve dağıtım şebekeleri kullanarak da elektriğin üretim ve tüketicilere satışı konusunda farklı firmaların rekabet edebileceği ortam yaratılmıştır. Buna göre, firmalar elektriğin üretildiği santrallardan hizmet verdikleri bölgeye kadar iletim sistemini kullanacakları için, "Kullanma Bedeli" olarak belli bir ücret ödeyeceklerdir. Benzer şekilde, yerel elektrik müessesesi müdürlükleri, kendi bölgelerindeki müşterilerinden, diğer satıcı firmaların dağıtım şebekesinin kullanımı için "Sistem Kullanma Ücreti" alabilecektir. Böylece, müşteriler (elektrik tüketicileri) kendilerine elektrik satmak isteyen birden fazla satıcı ile karşı karşıya gelecektir. Bu temel üzerinde yapılan düzenlemeye göre, başlangıçta 1 MW'dan fazla talebi olan müşterilere istedikleri firmalardan elektrik satınalma özgürlüğü verilmiştir. Bu limit 1994'te itibaren 100 kW'ta düşürülecek ve nihayet 1998'den itibaren tamamen kaldırılacaktır. Böylece 1998'le birlikte İngiltere'de elektrik tüketicileri için her bakımdan (fiyat ve kalite) uygun olan satıcıdan elektrik alabilme olanağına kavuşacaklardır.

Yeni yapıda, İngiltere'de elektrik üretim santralleri iletim hatları ile, tüketimin ise dağıtım hatlarıyla birbirlerine bağlı olduğu gözönüne alınarak, bir santralın ürettiğinin diğer santralın ürettiği elektrikten ayırt edilmesi olanaksız görüldüğünden, Ulusal İletim Sistemi Yasası ile Dağıtım Yasası düzenlenerek elektrik sistemlerinin teknik olarak çalışma ve işletme kurallarına uyulması istenmiştir. Buna göre, tüm elektrik üretim santralleri bir havuz oluşturacaktır.

Saptanan kurallar çerçevesinde, her üretim santralından ertesi gün ne kadar elektrik üretileceği ve üretilen elektriği hangi fiyata satmak istediği her gün Ulusal Üretim Merkezine bildirilecektir. Ulusal Üretim Merkezi, santralların çalışmasını, elektrik talebi ile verilen fiyatlarını gözününe alarak, belirli teknik sınırlamalar içinde karşılanacak şekilde yönetmekle yükümlüdür. Bu yönetim, hangi rayiçte ödeme yapılacağı, elektrik satan firmaların her yarım saatte ne kadar talep edeceklerini ve her santralın ürettiği elektriğin satış fiyatlarına göre düzenlemeyi yapacaktır. Talep değiştikçe, talebi karşılamak için gereksinim duyulan santral sayısı ve buna bağlı olarak da elektriğin alışveriş fiyatı değişecektir. Bu nedenle, elektrik fiyatının yarım saatte, bir günle veya mevsimle önemli miktarda değişmesi muhtemeldir.

Yeni yapıda en önemli hususlardan biri de, iletim ve dağıtım şebekelerinin kullanılmasına ilişkin olarak "Kullanma Bedeli" üzerine düzenleme yapılırken, elektrik üretiminde oluşan fiyatların düzenlemeye tabi tutulmasıdır.

31 Mart 1990'da yürürlüğe giren Yeni Yapı'da Merkezi Elektrik üretim Kurumu dört firmaya dönüştürülmüştür. Bunlardan üçü, National Power, Power Gen ve Nuclear Electric, üretimle uğraşmaktadırlar. Mevcut kömür, petrol ve gazla çalışan santraller National Power ve Power Gen arasında pay edilmiştir. Böylece bu iki firmanın elektrik üretimi için birbirleri ile ve diğer üreticilerle rekabet etmesi sağlanmıştır. National Power'ın sermayesinin %60'ı Mart 1991'de satılmıştır.

Yeni Yapı'da nükleer santraller güvenlik nedeniyle kamunun elinde bırakılmıştır.

Mevcut Bölge Müessesesi Müdürlüklerinin yerini, müşterinin talebi üzerine elektrik temin edecek oniki adet bağımsız Bölgesel Elektrik Şirketi almıştır. Oniki bölgesel elektrik şirketinin birleşmesiyle, görevi elektriğin iletimi ve tüm santralların çalışma programından sorumlu olan National Grid Company'yi oluşturmuşlardır.

İngiltere'de elektriğin özelleştirilmesine ilişkin olarak aldığımız genel bilgileri yukarıda özetlemiş bulunmaktayız. Yapılanları gözönüne aldığımızda, Türkiye'de görevlendirme adı altında yapılan özelleştirme çabalarının ne kadar yüzeysel ve amaç dışı olduğu görülmektedir.

Not: İngiltere örneği hakkında detay bilgisi olan üyelerimizin sahip oldukları bilgi ve belgeleri iletmeleri yararlı olacaktır.

HUKUK DOSYASI

1. Abdülkadir Diri ve Gülsüm Diri tapu ile sahibi buldukları parselde TEK'in baskısı ile 30 m2'lik kısmın trafo yapılmak istendiği ve taraflar olarak noterde imzalandıkları protokolün iptali için İzmir 10. Asliye Hukuk Mahkemesinde dava açmışlardır.

TEK Ege E.D.M. avukatları dava konusu protokolün davacının oluru ve istekleri ile yapıldığını, konunun yasa ve tüzüklere uygun olduğunu belirterek davanın reddini istemişlerdir.

Protokolün tapuda yapılmadığı, noterlikte re'sen düzenlenmediği sözleşmenin teorik ve nitelik itibarı ile sözleşmenin iptaline karar verilmiştir.

2. Yüksel Özegeli'nin gayrimenkulüne elektrik işlemleri

nedeniyle TEK ile karşılıklı tanzim edilen noter tasdikli protokolün iptali için dava açmıştır.

Davacı protokolün davalı tarafın içinde buldukları çaresiz durumdan istifade ile imzalatılmadığını iddia etmişlerdir. Ayrıca davanın 1 yıl içinde açılmamasından dolayı davanın reddini istemişlerdir.

Bilirkişi yerinde yaptığı incelemede talep edilen elektrik gücünün 22 kW. olduğu, bu gibi durumlarda TEK Yönetim Kurulunun 22.12.1982 tarihli kararı ile trafo yapılacak binanın istimalı yapılmadıkça bina sahibinin trafo yeri için zorlanamayacağı, bu nedenle de enerji verilmesi karşılığı istenilen trafo yeri ve buna zorlayıcı olan noter tasdikli protokolün iptal edilmesi görüşünde olduğunu belirtmiştir.

İzmir 10. Asliye Hukuk Mahkemesi de davalıyı haklı görmüş ve yapılan protokolü iptal etmiştir.

ÖZEL TELEVİZYON PANELİ YAPILDI

Şubemizin düzenlediği "ÖZEL TV" konulu panel, 14 mart 1992 tarihinde İsmet İnönü Sanat Merkezinde gerçekleştirildi. Paneli Şube Başkanımız Nihat ÖZGÜL yönetti.

Nihat ÖZGÜL: Değerli konuklar, kıymetli meslektaşlarım, basın ve TRT'nin değerli mensupları Elektrik Mühendisleri Odası İzmir Şubesi olarak düzenlemiş olduğumuz "Özel Televizyon" paneline hoşgeldiniz.

Ödamız, ülke ve sektörümüz sorunları ile üyelerinin sorunlarına yönelik olarak yaptığı çalışmalar çerçevesinde "Özel Televizyon" konusunun ele alınması, ilgili kurumlar ve uzmanlar tarafından sorunun tartışılarak çözüm önerilerinin üyelerimizin ve kamuoyunun bilgisine sunulmasını kararlaştırmıştır.

Özellikle 1989'da yapılan yerel seçimler sonucunda Belediyelerde oluşan yeni yönetimler halka hizmet amacıyla yabancı TV yayımlarının kent ve kasabalarda izlenmesinin yaygınlaşmasına çaba göstermiştir. Yıllardır TRT'nin tekelindeki TV yayımlarından kurtulunması ve değişik programlar izleme olanağı bulunması nedeniyle toplumumuz bu durumda memnun olmuştur.

Toplumun bu isteği; bilinen çevrelerce değerlendirilmiş ve Star-1'le başlayan Özel Televizyon yayını Teleon ve Show-TV ile devam etmiştir. Şu sırada ÖZEL TV kurma çalışmalarını yürüten 20 kadar daha şirket bulunmaktadır.

Günlük televizyon izleme sürelerini gözönüne alırsak, televizyonun yaşantımızda önemli bir yer tuttuğu görülmektedir.

Gerçekten de Avrupa'dan örnek verirse İngilizler günün 228 dakikası televizyon izleyerek başı çekmektedirler. İspanyollar 216, Fransızlar 184 dakikasını televizyon önünde geçirmektedirler. Amerikalılar da bu süre 227 dakika olmaktadır.

İşte yaşantımızda önemli bir yeri olan televizyonun, özel televizyonun tüm taraflarca tartışılması amacıyla düzenlemiş olduğumuz panele Star-1 ve Show TV'den de birer konuşmacı istenmiştir. Star-1'den yanıt alınmamıştır. Show TV'den Sn. Nuri Çolakoğlu panelin düzenlendiği tarihte yurt dışında olacağını belirtmiştir.

Son anda sürpriz bir gelişme TRT Genel Md. Yardımcısı Sn. Akad Çukurova'nın panelimize katılmasına TRT Genel Müdürü Sn. Kerim Aydın Erdem tarafından izin verilmemiştir. Bu tutumun, hükümetin toplumun demokratikleşme taleplerine de ters düştüğünü belirtmek istiyorum.

Bu durumda, panelemizi üç konuşmacı ile yapacağız. Bu konuşmacılar; Sayın Alev Erlevent, Başbakanlık Danışmanı ve Telsiz İşler Genel Müdürü Eski Yardımcısı, Sayın Mahmut Tali Öngören, Radyo-TV yapımcısı, Ankara Film Festivali Başkanı, Sayın Ceyhan Gür, İzmir Gazeteciler Cemiyeti Yönetim Kurulu üyesi.

İlk konuşmaya Sayın Erlevent'le başlıyoruz:

- Buyurun Sayı Erlevent, Özel TV olayını genel çerçevesi içinde ele alır mısınız?

Alev ERLEVENT: Türkiyemiz'de ne yazık ki kitle iletişim araçlarını da içeren radyo iletişim konusunu çok uzun yıllar ihmal edilen bir konu olmuştur. Bugün halen Radyo ve Televizyon yayıncılığı ve yayıncılığı devlet tekeli altında, TRT kurumunun görevi. Fakat çok seslilik anlayışı yasa dinlemeden Türkiye'de yasal boşluklardan yararlanarak

burada iletişimden geri kalmışlığımızın Türkiye'de yarattığı durumlardan da yararlanarak bir davetsiz misafir olarak bugün fiilen Türkiye'ye girmiş durumda. Biliyorsunuz halen üç müteşebbis. Özel ticari televizyon programı yapıyor. Bir çok belediyemiz parabolik antenlerle aldığı Avrupa yayımlarını veya Star-1 yayımlarını vericiler kanalıyla yerleşme merkezlerine yayımlıyor. 3517 sayılı kanun Anayasa Mahkemesi tarafından iptal edilmiş, yerine yeni bir yasal düzenleme getirilmemiş, bu boşluk halen sürdürülüyor. Hükümet yeni bir kanun tasarısı hazırlığı içinde. Bazı çevreler yeni yasal düzenlemenin sadece mevcut yasal olmayan düzenin, yasallaştırılmasından ibaret basit bir geçiş ve bunun TRT yasası 2954 sayılı TRT yasasında yapılması gereken değişikliklerden ibaret, basit bir iş olarak görebiliyorlar. Fakat çok geniş kitlede Türkiye'de kitle iletişimini düzenleyecek, çok geniş kapsamlı yasal düzenlemelere gidilmesi ilkesini savunuyor. Gördüğümüz gibi aynen bir karmaşa sürdürülmekte, devam etmekte. Şimdi burada ilk önce Elektrik Mühendisleri Odası paneli olduğu için biz Elektrik Mühendislerini çok yakından ilgilendiren bir konuyu işlemek istiyorum. TRT veya özel televizyon yayıncıları yayımları bize iletirken bir çevreyi bir ortamı, kirletilmeden kullanılması gereken en önemli çevre ve hatta bir tabii kaynak gözüyle bakılıyor bu çevreye. Hakikaten bir tabii kaynak, çünkü bu tabii kaynağı kullanarak belli frekanslar belirli noktalardan kitlelere ses sinyallerini, resim sinyallerini data sinyallerini iletiyor. Bu öyle ki, çok kıymetli bir tabii kaynak dedim. Çok kıymetli oluşu da şuradan geliyor; Petrolde tabii kaynak, kömür madenleri tabii kaynak, ama bu Radyo Frekans Spektrum dediğimiz bu tabii kaynak kullanılmakta tükenmeyen bir kaynak ve bütün uluslar gibi bütün dünya toplumunun müştereken belli kurallara göre ve kullanımı mutlaka kontrol ederek, kullanılması gereken bir tabii kaynak, çünkü kullanımı kontrol edilmezse veyahutta uluslararası kurallarla düzenlenen kullanım prensiplerine aykırı şekilde kullanılırsa çok çabuk kirlenen ve kirlendikten sonra da kolay temizlenmeyen, bir çevre bir tabii kaynak. Bu ulusların hatta bütün dünya toplumunun malı. Yani Türkiye'miz'de de radyo frekans spektrum bütün veya toplum içinde yaptıkları hizmete göre birtakım servislere tahsis edilmiştir. Burada bir parantez açmak istiyorum. Yayın ile yayım kelimesi birbirinden tefrit ederek kullanmamız dinlememiz gerekiyor. Yayın program içeriği anlamında kullanılıyor. Bir çok bu şekilde kullanan gibi ben de bu anlamda kullanıyorum. Yayım, ise elektromagnetik neşriyat veyahut bir program içeriğini taşıyan elektrik sinyalinin dağıtım anlamında kullanılıyor. Ben daha ziyade yayıncılığa, yani dağıtım konusuna gireceğim. İşte bu dağıtım yayıncılıkta biraz önce sözünü ettiğim bir tabii kaynak kullanılıyor. Bu tabii kaynaktan klasik vericilerle yapılan radyo, tv yayımlarını ve özellikle tv yayımlarının dağıtımında belli bir kapasitesi var. Bu kapasite uluslararası planlama kuralları kullanarak bir ülke çapında hiç bir zaman altı program kanalından yukarı çıkartılmıyor. Yani günümüzdeki klasik vericileri kullanarak VHS 5-12 yedi kanal var burada ve UHF dediğimiz 21'den başlayarak 69'a kadar devam eden kanalların sınırlı bir kapasitesi var. Ve bu kanalları bütün ülkeye dağıtarak, yani diyelim ki 1. program kanalı düzlem olarak

düşünelim. 1. program kanalı, için bütün ülkeye frekansları dağıtıyorsunuz. Aynı yerde veya onun yakın çevresinde aynı frekans kanalını veya onun alt-üst yan kanalını kullanamazsınız. Şu an 6 program kanalından söz ediyoruz. Demek ki bir düzlem içinde hiç bir tahsis edilen frekans kanalı birbirini karıştırmayacak, fakat birinci program kanalını bir düzlem olarak ikinci program kanalı onun üzerinde ikinci bir düzlem, onda da birbirini rahatsız etmeyecek bütün kanallar 3., 4., 5., 6. program kanalı aynı anda bütün ülkeye yayılıyor. O kadar zor bir planlama ki bu her düzlem içinde frekans kanalları birbirini rahatsız etmeyecek bir de her düzlemde yani 1. düzlemdeki diğer beş düzlemi, rahatsız etmeyecek üç boyutlu frekans programlaması bugün ne yazık ki 1961 yılında yapılan Avrupa konferansında Türkiye çok gelişmiş hazırlanmış bir planla, Stocholm planı üzerine bina edilen bir frekans planı yapılmıştır. Bütün ülkeyi kapsayacak şekilde. Ve üç program kanalı için yapılmıştır. Bugün PTT vericileri kendi içinde bazı sorunlarla karşı karşıya kalabilmekte ve bu sorunlar düzeltilmeye çalışılmaktadır. Şimdi PTT'nin dört frekans kanalı için bile çok zor iş yaptığı bir ortamda, işte davetsiz birinci misafir Star1; hiçbir plana hiçbir kurala, hiçbir uluslararası planlama prensibine uymadan sadece çok basit cihazlarla kanallara bir emirvakiyle oturmuştur. Bunu Teleon takip etmiştir. Şimdi bunu Show TV takip etmektedir. Ve bu bir nevi gecekondulaşmaya benzetilebilir.

Televizyonumuzda, özellikle özel ticari televizyonumuzda-

ki bugünkü işler acısı durumunda gecekondulaşmadan hiç farklı değildir. Bugün milletin malı olan millet adına kullanılacağına nasıl kullanılacağına, hangi kurallara göre kullanılacağına uluslararası kurallar çerçevesinde devletin organize edeceği radyo frekans spektrumu, aynen bir takım kişilerin hazine arazilerini gasp ettikleri gibi, RFS'nın boş kanalları gasp edilmiştir ve birtakım gaspçılar tarafından kullanılmıştır. Bugün devlet adına RFS'nın sadece Radyo Televizyon değil, diğer bütün haberleşme servislerinde nasıl kullanılacağına RFS'nın hangi standartlarda radyo ve televizyon vericileriyle kullanabileceğine tayin yetkisi ve bu kurallara bu standartlara uyarak kullanacak olan kurum ve kişileri frekans bantlarının ve frekans kanallarının tahsisi yapma görevi Ulaştırma Bakanlığı'na bağlı Telsiz Genel Müdürlüğü'nün görevidir. Telsiz Genel Müdürlüğü sanırım Türkiye'mizin en genç genel müdürlüğüdür. Çok kısa zamanda kuruluşunu tamamlamış bir genel müdürlük. 1983 yılında kurulmuş, konuyla ilgili dairelerini çok kısa zamanda kurmuş fakat bazı personel sorunuyla yetenekli ve deneyimli personel bulamama sorunuyla karşılaşmış. Burada biz Elektronik Mühendislerini benim izninizle biraz suçlamam gerekiyor. Genelde elektronik mühendisleri çok büyük paralar karşılığında özel sektörde iş bulabiliyorlar. Ne yazık ki Telsiz Genel Müdürlüğümüz, ihtisaslarını saygıyla karşıladığımız radyo iletişimde fazla bilgileri olmayan deneyimleri olmayan genellikle fizik mühendisleri istihdam edilmek mecburiyetinde kalmıştır.

Devamı gelecek sayıda

®

BILDES

BİLGİSAYAR SAN. TİC. LTD. ŞTİ.

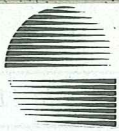
ELK. MÜH.
FARUK SÜRER ASLI
ODA NO: 8119

- Deneyimli geniş teknik personeli,
- %100 IBM uyumlu sistemleri
- Geniş yazılım desteği
- Stoktan teslim yedek parça
- Yurt çapında referanslarımız ile...

Satış İçin Değil, Hizmet İçin Yanınızdayız

Adres: 1444 Sokak No.2/2 Alsancak/İZMİR Tel: (51) 226463 Fax: (51) 219163 Telex: 53100 gtx

ŞUBE ETKİNLİKLERİ...ŞUBE ETKİNLİKLERİ...ŞUBE ETKİNLİKLERİ...

AVRUPA TURU

YUGOSLAVYA - MACARİSTAN -
İTALYA - FRANSA - MONACO

Şubemizce, üyelerimizin bir arada ve daha uygun fiyatlarla Avrupa ülkelerini görebilmesi amacıyla düzenlenen gezimiz, 10 Haziran 1992'de İzmir'den başlayacak 24 Haziran'da yine İzmir'de sona erecek.

Tur programı şu şekilde;

- 10.6.92- Saat 15.00 'de Heykel'den hareket, Kapıkuleden Bulgaristan'a geçiş
- 11.6.92 - Filibe, Sofya, Niş yoluyla Belgrad'a varış. Akşam yemeği, geceleme otelde
- 12.6.92- Budapeşte'ye hareket, Şehir turu, Zincirli Köprü, Gellert Tepesi, Kale gezisi, Akşam yemeği, geceleme otelde.
- 13.6.92- Avusturya Graz üzerinden İtalya. Venedik yakınlarında Lido De Jesolo Otelinde akşam yemeği, geceleme.
- 14.6.92- Venedik şehir turu. San Marco Meydanı, Düklerin Sarayı, Rialto Köprüsü gezilecek, motor gezisi yapılacak. Akşam yemeği ve geceleme otelde.
- 15.6.92- Floransa üzerinden Roma'ya hareket. Roma'da akşam yemeği, geceleme.
- 16.6.92- Roma şehir turu. Coleseum, Vatikan Sarayı, Aşk çeşmesi, İspanyol Merdivenleri görülecek. Akşam yemeği ve geceleme otelde.
- 17.6.92- Serbest zaman. Ekstra Napoli - Pompei Turu. Akşam yemeği ve geceleme Roma'da.
- 18.6.92- Nice hareket. Piazza Kulesi görülerek otele varış. Akşam yemeği, geceleme otelde.
- 19.6.92- Nice şehir turu. Akşam Monaco - Monte Carlo turu. Geceleme otelde.
- 20.6.92- Garda'ya hareket, Milano'da mola ve serbest zaman. Akşam yemeği ve geceleme otelde.
- 21.6.92- Budapeşte'ye hareket. Akşam yemeği, geceleme otelde.
- 22.6.92- Belgrad yoluyla Niş'e varış. Akşam yemeği ve geceleme otelde.
- 23.6.92- Kahvaltı sonrası Sofya, Filibe yoluyla Kapıkule.
- 24.6.92- Sabah saatlerinde İzmir'e varış.

Gezi ücreti faturalı 1500 DM. Gezi 35 kişi ile sınırlı olduğundan kayıt sırasına göre işlem yapılacaktır. Kayıt sırasında 800.000 TL nakit alınacaktır, Kalan 1300 DM. seyahat sırasında toplanacaktır.

Gezi ücretine dahil olan hizmetler;

Tüm ulaşım hizmetleri. 3 yıldızlı otellerde konaklamalar. Otellerdeki akşam yemekleri ve sabah kahvaltıları. Programda belirtilen turlar. Otoban ve yol vergileri. Rehberlik hizmetleri. Müze girişleri. Venedik'te motor gezisi. (seyahat 92 model maraton otobüsüyle yapılacaktır)

Gezi ücretine dahil olmayan hizmetler;

Pasaport ve vize ücretleri. Konut fonu. Ekstra turlar. Öğle yemekleri.

Not: Vizelerin alınması ve takibi acenta tarafından yapılacaktır.

MESLEK İÇİ EĞİTİM SEMİNERİ

Gerek mezuniyet sonrası meslektaşlarımızın mesleki bilgilerini arttırmak, gerekse AG / YG konusunda çalışmalarda bulunan işletme sorumlusu üyelerimize yararlı olmak amacı ile 11 - 14 Mayıs tarihleri arasında aşağıda belirtilen konularda Meslek İçi Eğitim Semineri düzenlenmiştir.

Eğitim Semineri katılım bedeli 600.000.-TL olup, öğle yemeği verilecek, seminere diğer illerden katılacaklara konaklama konusunda yardımcı olunacaktır.

Seminer 4 gün boyunca 9.30 - 12.30, 13.30 - 16.30 saatleri arasında Şubemiz salonunda yapılacaktır. Seminerin 20 kişiyi aşmaması hedeflendiği için katılımcılar başvuru sırasına göre değerlendirilecektir.

SEMİNER İÇERİĞİ

- Topraklama, Aşırı gerilimlerden koruma, parafudrlar.
- Ölçü trafoları, sayaçlar (Akım trafoları, gerilim trafoları, sayaçlar, elektrik satış tarifeleri)
- Koruma (Trafo zati koruması, rölelerin çalışması ve koordinasyonu)
- Kesiciler, ayırıcılar (tipleri, çeşitleri, çalışma prensipleri, kumanda şekilleri, arızaları, bakımı)
- Trafolar (yapısı çalışma prensibi, kademe değiştiricileri, işletme, bakım, montaj, demontaj)
- Manevra (Manevra kuralları dikkat edilecek hususlar)
- Sigortalar (sigortaların yapıları, tipleri, seçimi)
- Kablolarda (Tipleri, çeşitleri, standartları, imalat özellikler, arızaları ve testleri ek ve başlıkları)

TMMOBELEKTRİK MÜHENDİSLERİ ODASI
İZMİR ŞUBESİ HABER BÜLTENİ AYDA BİR ÇIKAR. ELEKTRİK MÜHENDİSLERİ ODASI
İZMİR ŞUBESİ ÜYELERİNE ÜCRETSİZ
YOLLANIR. ELEKTRİK MÜHENDİSLERİ ODASI
İZMİR ŞUBESİ ADINA SAHİBİ VE YAZI
İŞLERİ SORUMLUSU:
M. MACİT MUTAFADRES: TALATPAŞA BUL. NO: 17/1
ALSANCAK / İZMİR
Tel: 21 35 45 - 22 17 60 Fax: 63 32 41DİZGİ : ENKARE Dizgi - Baskı - Hazırlık
Tel: 21 76 27. Fax: 21 84 97BASILDIĞI YER: AMFORA Tanıtım
Tel: 63 21 15